

Slabi krediti še vedno kamen za vratom

Ministrstvo za finance: banke so zelo neaktivne pri zmanjševanju deleža slabih terjatev. V NLB in NKBM odgovarjajo: to področje aktivno upravljamo

IRENA FERLUGA

V NLB Skupini je kljub prenosu za 2,2 milijarde evrov bruto slabih terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB) decembra 2013, takšnih terjatev še za 2,8 milijarde evrov bruto. V Skupini Nova KBM, od koder so na slabo banko prenesli za nekaj več kot milijardo evrov bruto, je bilo po podatkih ministrstva za finance 30. septembra 2014 slabih kreditov v bruto znesku še za 831 milijonov evrov. Res je, da je vsak podeljen kredit potencialno lahko slab, res pa je tudi, da so banke v Sloveniji v letih krize obseg kreditiranja zmanjšale za dobro tretjino. Delež slabih terjatev je v bankah v Sloveniji z več kot 20 odstotki mnogo višji kot v drugih državah z evrom. Zakaj je tako?

Odgovornost je v bankah

Predsednik parlamentarne Komisije za nadzor javnih financ **Andrej Šircelj** je o tem za Večer povedal: "Banka Slovenije in posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov vlade in Banke Slovenije, je nadzorovala prenos slabih terjatev iz NLB in Nove KBM na DUTB, tako da predvsem oni nosijo odgovornost, da je danes še vedno toliko slabih kreditov v poslovnih bankah. Razlog je v tem, ker takrat niso zadovoljivo opravili svojega dela. Državne banke, kot kaže že nekaj let, tega deleža same ne znajo zmanjšati. Spremeniti bi morali upravljanje in vodenje bank, težko pa si je zamisliti, da bi to naredili z obstoječimi kadri," je zapisal Andrej Šircelj.

"Delež slabih terjatev je v tujini nižji iz več razlogov. Niso se šli privatizacije državne lastnine, ki je povzročila prezadolženost podjetij in skupaj s krizo velik porast slabih terjatev. Slovenske banke so sredi krize morale vračati kredite tujim bankam in finančnim ustanovam, tuje banke pri nas pa so morale likvidna sredstva vračati materam v tujini. S tem se je zniževala kreditna sposobnost bank. Veliko so k njej pripomogle vlade s svojimi odločitvami, vendar se je sanacija bank začela prepozno. Svoj delež krivde ima tudi Banka Slovenije, ki je v krizi povečevala zahteve po kapitalski ustreznosti in s tem znižala kreditno sposobnost bank," ocenjuje dr. **Peter Glavič** iz Civilne iniciative

Izbrisani **mali delničarji** Nove KBM.

Ali je realno pričakovati, da bi banke na slabo banko prenesle dodatne pakete slabih terjatev? "Ponoven prenos slabih kreditov na DUTB ni realen, ker bi predstavljal državno pomoč, za katero banke, ki so to pomoč že dobile, v naslednjih desetih letih ne smejo ponovno zaprositi. Banke se bodo morale s tem problemom spopasti same. Možna je prodaja paketov slabih terjatev po tržnih pogojih, vendar ne subjektom, ki so povezani z državo, ampak privatnim kupcem. Prav tako ni sprejemljiva formula prenosa slabih terjatev s povečanjem javnega dolga, ker bi to negativno vplivalo na dolgoročno vzdržnost javnih financ," so v imenu državnega sekretarja na ministrstvu za finance **Metoda Dragonje** odgovorili v strokovnih službah ministrstva.

Zaostrena merila

Visoka raven slabih terjatev v NLB in NKBM je deloma tudi "računovodska", pojasnjujejo na ministrstvu za finance. Banka Slovenije je v letu 2014 zaostrila merila za izkazovanje slabih terjatev skladno z usmeritvami evropskega bančnega regulatorja. Tudi terjatve do dolžnikov, ki so bile restrukturirane, so ostale klasificirane kot slabe terjatve še do dveh let po podpisu pogodbe, ko naj dolžniki izkažejo sposobnost normalnega servisiranja obveznosti.

Tak primer je na primer Mercator, kjer so bili krediti reprogramirani 30. junija 2014, a so še vedno izkazani kot slabe terjatve. V strokovnih službah NLB glede tega pričakujejo, da bo učinek v letu 2014 zaključenih prestrukturiranih v bilancah viden letos in prihodnje leto.

"Na splošno pa velja, da so banke zelo neaktivne v procesu zniževanja slabih kreditov. Relativno udobno pozicijo imajo z visoko kapitalsko ustreznostjo, ki so jo pridobile v procesu dokapitalizacije. Za slabe kredite imajo oblikovane visoke rezervacije in slabitve in so pasivne pri izterjavah in prestrukturiranju," so zapisali v ministrstvu za finance.

Poleg tega so bile na DUTB prenesene le terjatve do slovenskih dolžnikov. Bančne skupine, ki so močno izpostavljene na Zahodnem Balka-

nu, ne samo preko svojih hčerinskih bank, ampak tudi s krediti iz svojih central v Sloveniji, zato tega problema niso rešile. "Na slabo banko so se prenašala predvsem dobra zavarovanja in dobre terjatve z namenom prodaje podjetij tujcem. Vse slabe terjatve iz držav bivše Jugoslavije in neprodaljive slabe terjatve so ostale v bankah. Prenose je odobral poseben odbor pod vodstvom 'trojke', ki jih je usmerjala v interesih kapitala in razvitih držav EU, sodelovali pa so tudi Američani," je prepričan Glavič.

Banke, ki so dobile državno pomoč, so morale obljubiti, da bodo načrtno in hitreje reševale obseg slabih terjatev. Po podatkih Banke Slovenije jih je bilo leta 2008 v bančnem sistemu le tri odstotke, v letu 2012 so presegle 30-odstotni delež.

"Slabe terjatve so treh vrst: podjetja so lahko prezadolžena ali imajo težave zaradi krize, zato potrebujejo reprogramiranje kreditov, če so zanj seveda sposobna; to preverjajo uslužbenci bank. Druga možnost je, da so podjetja v prisilni poravnavi in jim je treba pomagati, da ohranijo zdrava jedra in odplačajo del posojil. Če pa so podjetja v stečajju, odloča stečajni upravitelj v sodelovanju z bankami. Tudi tu je treba ohraniti zdrava jedra. Lep primer uspešnosti v tretjem primeru je upravljanje Marproma s pohorskimi smučarskimi napravami," pojasnjuje Peter Glavič.

Kaj delajo v bankah

V letnem poročilu Nove KBM za leto 2014 je imela banka 370,5 milijona evrov neto slabih terjatev (tistih, ki terjatve poravnava z zamudo nad 90 dni in komitenti bonitetne skupine D in E), kar je pomenilo 22,42-odstotni delež. "K povečanju deleža slabih kreditov so dodatno prispevale slabe terjatve, ki so bile na Novo KBM prenesene iz nekaterih odvisnih družb Skupine Nove KBM," so zapisali v Novi KBM, kjer nižji delež slabih kreditov v drugih državah pojasnjujejo z dejstvom, "da se je tam čiščenje bančnih portfeljev začelo prej kot pri nas in da je okrevanje gospodarstva v ostalih evropskih državah hitrejše kot v Sloveniji." V Novi KBM zagotavljajo, da v strokovnih službah banke krepijo aktivnosti pri upravljanju s

tveganji in slabimi terjatvami, slednje v okviru Sektorja za upravljanje tveganih terjatev oziroma interne slabe banke.

V NLB navajajo, da je obseg slabih terjatev v letu 2014 nekoliko padel in ostaja stabilen, v prihodnje naj bi se zniževal z nekoliko večjim tempom. V NLB se je bruto vrednost zmanjšala za 84,7 milijona evrov na 1,5 mi-

lijarde evrov, v celotni skupini pa za 150,4 milijona evrov na 2,7 milijarde evrov. Poudarjajo, da so slabe terjatve v več kot 70 odstotkih pokrite z rezervacijami, razlika pa z zavarovanji. "To področje aktivno upravljamo, kar vključuje izboljšane mehanizme nadzora in zgodnjega zaznavanja, procese prestrukturiranja, izterjave in dezinvestiranja. Za aktivno politiko obvla-

dovanja in zniževanja obsega slabih posojil tudi v prihodnosti pripravljamo sistemske rešitve," so zapisali v strokovnih službah NLB in dodali, da je dinamika v veliki meri odvisna od zahtev regulatorja in uspešnosti posameznih postopkov prestrukturiranja podjetij ter da bo zniževanje deleža slabih posojil postopno in bo trajalo več let.

Slabi krediti, ki so ostali v bankah (30. 9. 2014)

	Bruto vrednost	Neto vrednost	Delež v bilančni vsoti
NLB Skupina	2,883 milijarde	812 milijonov	25,9 %
NKBM Skupina	831 milijonov	387 milijonov	22,1 %
Druge banke v državni lasti	460 milijonov	195 milijonov	ni podatka
Skupaj	4,174 milijarde	1,394 milijarde	
Preneseni krediti na DUTB	4,865 milijarde	1,561 milijarde	

VEČER

Vir: Ministrstvo za finance

(Dmitar)

Delujejo posebni sektorji

V Banki Celje od oktobra 2013 deluje Sektor za restrukturiranje in izterjavo terjatev. Banka je 18. decembra 2014 na DUTB prenesla za 127 milijonov evrov v nominalni vrednosti (bruto vrednost 411,4 milijona evrov), podatkov o deležu slabih terjatev v banki niso razkrili, ker letno poročilo za 2014 še ni objavljeno. Povedali so le, da se z reševanjem slabih terjatev ukvarja posebna organizacijska enota. Po podatkih iz polletnega poročila 2014 je imela Abanka sredi leta 48,7-odstotni delež nedonosnih kreditov, pokritost z oslabitvami je bila 60-odstotna. Abanka je bila septembra z 243 milijoni evrov dodatno dokapitalizirana od države, oktobra pa je na slabo banko prenesla za 423,8 milijona evrov slabih terjatev (v bruto vrednosti 1,2 milijarde evrov).

Peter Glavič: "Na slabo banko so se prenašala predvsem dobra zavarovanja in dobre terjatve z namenom prodaje podjetij tujcem. Prenose je odobral poseben odbor pod vodstvom 'trojke'"

